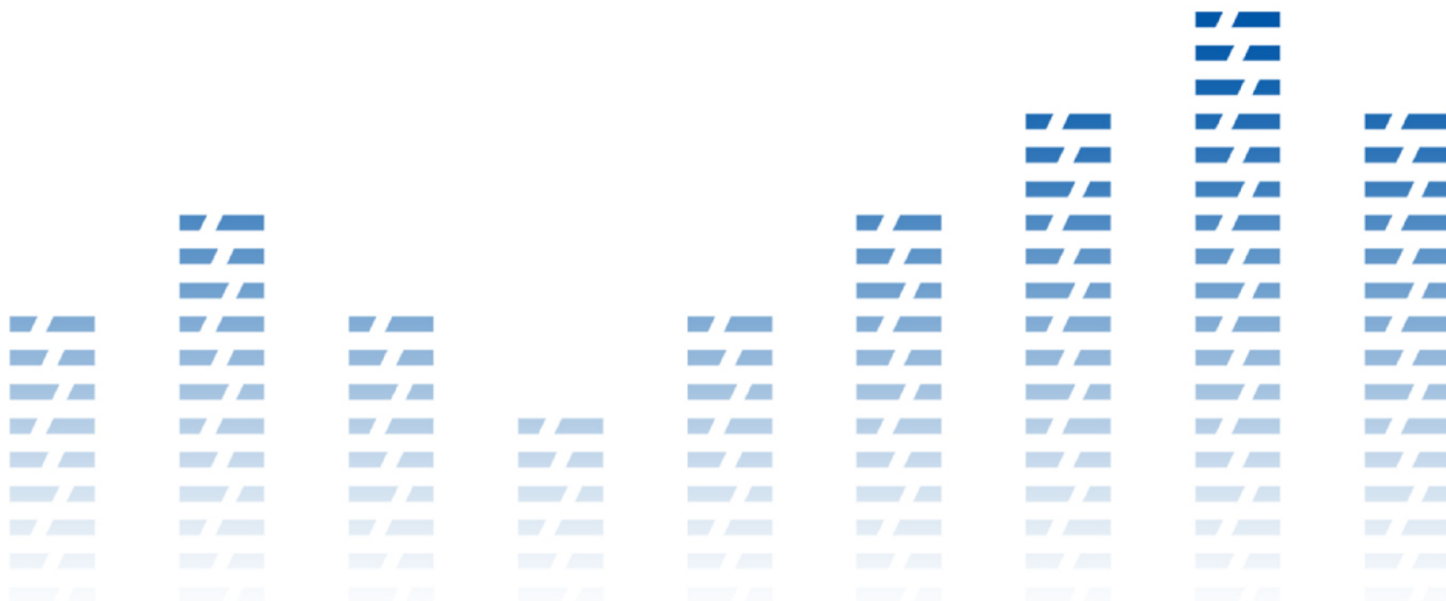

Národný projekt: Budovanie a posilnenie analytických kapacít v rezorte spravodlivosti a zavedenie kľúčových znalostných systémov rezortu. Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Ako rozhodujú sudy pri prechovávaní marihuany pre vlastnú potrebu?

Komentár

20. máj 2021

Ako rozhodujú súdy pri prechovávaní marihuany pre vlastnú potrebu?

Komentár

V priebehu rokov 2018 až 2020 slovenské súdy právoplatne rozhodli o 892 obvinených¹ z trestného činu podľa § 171 Trestného zákona týkajúceho sa neoprávneného prechovávania marihuany pre vlastnú potrebu. Predstavuje to 0,9-percentný podiel zo všetkých vecí obvinených, ktoré boli na súdoch právoplatne vybavené. Odsúdených bolo celkovo 865 osôb (tabuľka 1). V priemere súdne konania trvali po rozhodnutie takmer 85 dní a po právoplatné skončenie veci 137 dní.

Najčastejšie bola vec vybavená odsúdením (81,8 %). Dohoda o vine a treste bola uzavretá v 8,5 % prípadov. Upustením alebo podmieňačným upustením od potrestania skončila vec pre 6,6 % obvinených. Oslobodzujúcim rozsudkom bolo v období rokov 2018 až 2020 vybavené len 1 % prípadov. V prípade uloženia trestu (graf 1), išlo najčastejšie o podmieňačný trest odňatia slobody (56,7 %). Nasledoval peňažný trest (15,8 %), nepodmieňačný trest odňatia slobody (8,4 %) a trest prepadnutia veci (8,1 %).

Medián dĺžky nepodmieňačného trestu odňatia slobody bol počas troch skúmaných rokov na úrovni 10,5 mesiaca. Najčastejšia výmera trestu povinnej práce bola 100 hodín. Priemerná hodnota peňažného trestu dosiahla 625 €. Ak súd uložil trest podmieňačného odsúdenia, v prípade neosvedčenia sa v určenej skúšobnej dobe odsúdenému najčastejšie hrozil trest vo výmere 6 mesiacov.

Protitoxikomanické ochranné liečenie bolo uložené malému počtu osôb: ambulantne 7,4 %, ústavne 3,7 %. Treba však dodať, že aj keď súd neuložil ochranné liečenie, mohol v niektorých prípadoch páchatelovi prikázať podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok formou uloženia primeranej povinnosti podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok, v rámci podmieňačného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom.

Priemerný vek obvineného v čase podania obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste bol 27 rokov. Obvinené osoby vo veku 18 a menej rokov tvorili 4,6 %. Osoby do 25 rokov predstavovali najväčšiu skupinu obvinených (44,3 %). Osoby do 35 rokov tvorili 38,6 %, do 50 rokov 11,5 % a do 60 rokov 1 % obvinených. Muži tvorili až 95,7 % obvinených (graf 2).

Ako vidno v grafe č. 3, regiónom s najväčším počtom rozhodnutých vecí je obvod Krajského súdu v Bratislava (29,6 %), nasledovaný obvodom Krajského súdu v Trnave (15,4 %). Najmenej prípadov

---

¹ Počet obvinených iba z trestného činu podľa § 171 zákona 300/2005 Z. z. Trestný zákon bez akejkoľvek ďalšej kombinácie s inými paragrafmi.

bolo zaznamenaných v obvode Krajského súdu v Prešove (7,2 %) a Krajského súdu v Banskej Bystrici (6,2 %).

Na porovnanie, počas rovnakého obdobia súdy v súvislosti s prechovávaním nielen marihuany, ale aj iných omamných, psychotropných látok, jedov alebo prekursorov podľa § 171 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného zákona právoplatne rozhodli o 1 722 obvinených. Taktiež rozhodli o 1 912 obvinených z trestnej činnosti podľa § 172 až § 173 (nedovolená výroba drog, ich držanie a obchodovanie s nimi) a § 174 (šírenie toxikománie).

Zaujímavý je pohľad na druh návykovej látky v prípade trestnej činnosti podľa § 289 (ohrozenie pod vplyvom návykovej látky). Po trestnom čine krádeže je druhou najčastejšou trestnou činnosťou na Slovensku (v priemere za ostatné tri roky 13,6 % právoplatných rozhodnutí). Až v 85,5 % prípadov bol obvinený pod vplyvom alkoholu, iba v 0,4 % prípadov pod vplyvom marihuany. V 1,4 % prípadov boli obvinené osoby pod vplyvom inej návykovej látky, v 5,5 % prípadov sa osoba odmietla podrobiť vyšetreniu.

Marihuana je najčastejšie užívanou omamnou látkou, aj najčastejšie zaistenou nelegálnou drogou na Slovensku. Národná protidrogová stratégia na roky 2013 až 2020 kládla dôraz na posilnenie kvality a účinnosti preventívnych aktivít. Ich pravidelné a systematické hodnotenie však chýba, hoci by mohlo priniesť presnejší pohľad na zmysel preventívnych opatrení.²

Platná právna úprava na Slovensku patrí z hľadiska výšky trestných sadziieb za drogovú trestnú činnosť medzi najprísnejšie v rámci Európskej únie. Súčasný systém vedie ku kriminalizácii užívateľov drog a nevenuje sa dostatočne príčinám, ktoré vedú k užívaniu. Neodráža ani primárny cieľ, ktorým by malo byť úsilie uprednostniť postihovanie nelegálneho obchodu s drogami pred postihovaním užívateľov drog.³

Ministerstvo spravodlivosti SR má k téme pripravené dva návrhy, ktoré boli už v minulosti predkladané, avšak nebola na nich politická zhoda. Prvý návrh je komplexnejší, týka sa najmä nového spôsobu určovania množstva drog pre potreby Trestného zákona (upúšťa sa od jednotlivých dávok a výpočtu v závislosti od ceny drogy na čiernom trhu) a rieši komplexne všetky druhy omamných a psychotropných látok, pričom rozlišuje trestný postih za držbu (užívateľa) od iných foriem drogovej kriminality – výroba, predaj, nákup (dílertstvo). Návrh zákona súčasne posilňuje formy prevencie a vytvára priestor, aby sa s užívateľmi mohlo pracovať aj inak ako len ich trestaním – teda presmerovať ich pod dohľad odborníkov a tým včas odhaliť a podchytiť ich prípadné zdravotné problémy spojené s

---

² Správa o drogách 2019, Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (2019), Slovensko

³ Návrh zákona, ktorým sa ustanovujú množstvá omamných látok a psychotropných látok a rastlín a húb obsahujúcich omamné látky alebo psychotropné látky a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (Číslo materiálu:UV-6280/2018) <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/22678/1>

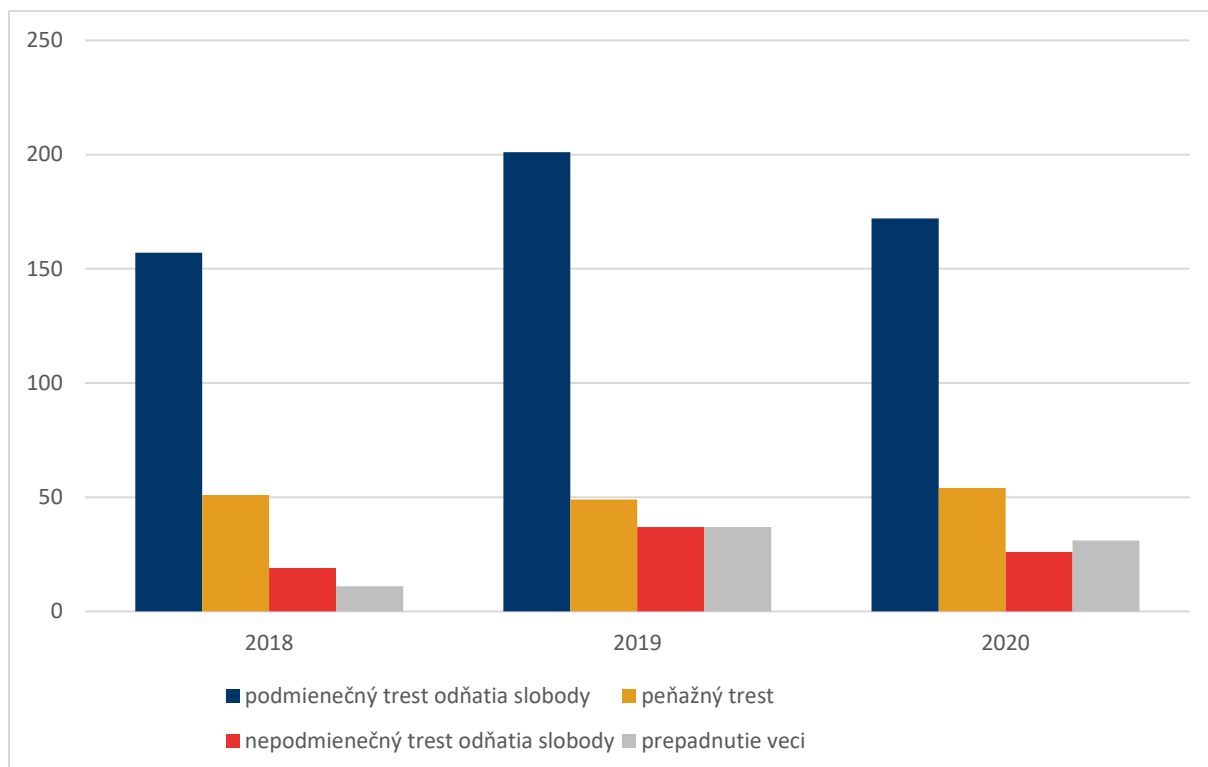
užívaním drog. Druhý návrh sa týka samostatne držby marihuany pre osobnú spotrebu. Za cieľ má v maximálne možnej miere rozlíšiť užívateľov od dílerov. Možno predpokladať, že návrhy budú ešte predmetom politickej diskusie.

POZNÁMKY

- Sledované údaje: štatistické údaje z trestných štatistických listov, ktoré sú vyhotovované za všetky právoplatne vybavené veci zapísané v súdnom registri T, Tk, Tv a Tš o každej osobe samostatne v období rokov 2018 až 2020
- Trest: tresty, ktoré boli uložené podľa výroku právoplatného rozhodnutia odsúdenej osobe bez ohľadu na to, či bol uložený aj iný trest
- Druh drogy: evidované, keď bol spáchaný niektorý z trestných činov podľa ustanovení § 171, § 172 alebo § 173 Trestného zákona alebo v prípade zistenia, že obvinený bol pri spáchaní stíhaného skutku pod vplyvom určitej drogy
- Sledované konania: všetky právoplatne vybavené veci týkajúce sa samostatných trestných činov nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171, §172, §173, veci týkajúce sa trestného činu šírenia toxikománie podľa §174, podávanie alkoholických nápojov mládeži podľa §175, neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa §176 a ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa §286 Trestného zákona **bez akejkoľvek ďalšej kombinácie s inými paragrafmi**
- Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR
- Kontakt: ac.info@justice.sk

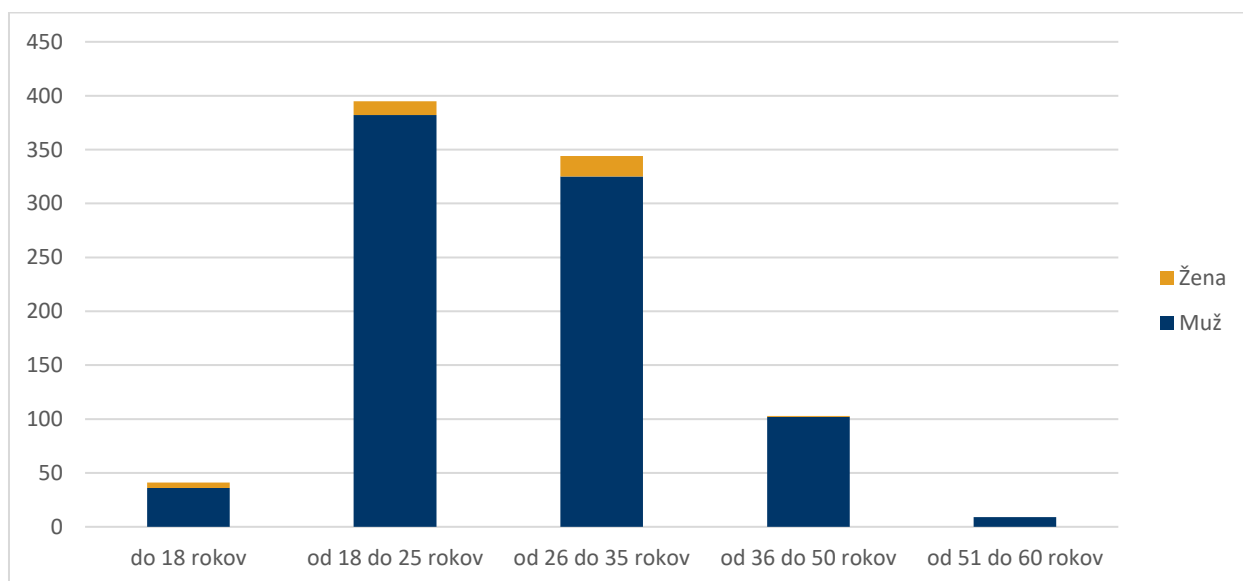
Grafy a tabuľky

Graf 1: Najčastejšie uložené tresty z trestného činu neoprávneného prechovávanía marihuany (§171)

Zdroj: Analytické centrum MS SR

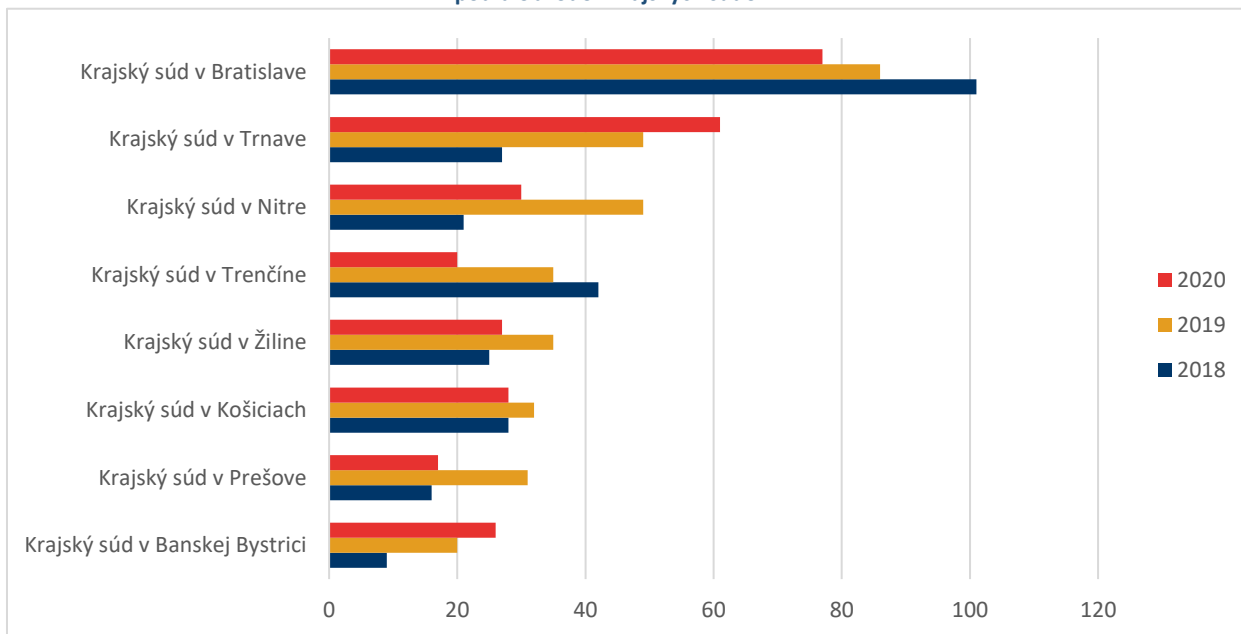
Graf 2: Vek a pohlavie obvinených z trestného činu neoprávneného prechovávanía marihuany (§171)

Zdroj: Analytické centrum MS SR

Graf 3: Vybavené veci týkajúce sa trestného činu neoprávneného prechovávaní marihuany (§171)

podľa obvodov krajských súdov

Zdroj: Analytické centrum MS SR

Tabuľka 1: Odsúdené osoby z trestného činu neoprávneného prechovávaní drog (§171)

rok	Odsúdené osoby z trestného činu neoprávneného prechovávaní drog (§171)							
	odsúdené osoby		ženy		mladiství		recidivisti	
	spolu	z toho marihuana	spolu	z toho marihuana	spolu	z toho marihuana	spolu	z toho marihuana
2018	548	255	33	8	10	9	211	62
2019	622	331	58	15	30	26	238	110
2020	510	279	38	12	10	7	197	80

Zdroj: Analytické centrum MS SR